

PRVI

fra Miljenko Stojić

Danas mu je zaista bio naporan dan. Kopao je rupe za sadnju maslina. Htio je svoje ulje, ruku žuljavih djelo. Ispunjalo ga to ponosom. Ali mu se nije sviđalo Draganovo ponašanje. Jest da mu je sin, ali pusti ti to. Dovoljno je odrastao da shvati kako nema kruha bez motike. Danas mu je malo pomagao, onako preko volje. Kad bi ga plaćao, platio bi mu da što prije ide ispred njegovih očiju a ne za ono što je uradio.

Otvorio je limenku piva i izvalio se u naslonjač pred televizorom. Svejedno mu je što je na programu, samo da se malo odmori.

Drjemuckao je. Onda mu kroz svijest prođu riječi: otišao, inozemstvo, sutradan posao, preksutra stan... Trznuo je glavom i naperio uši. Da, oni zaista pričaju o tomu kako je netko...

Zamahnuo je onom limenkom piva i onda se u djeliću sekunde sjetio da je to glupost, da će si napraviti štetu. Zadržao ju je u ruci, a tekućina je prsnula po njemu.

Dragan je pucao od smijeha. Bacio ju je prema njemu. On se spretno izmakao.

"Šta je stari, nešto smo nervozni danas", podsmjehivao mu se držeći se na odstojanju. Znao je da će čaču to proći, samo bolje je dotle se pripaziti.

Ivan ga je mrko pogledao i izišao vani. Već se polako spuštala večer. Ona blaga, lijepa, hercegovačka jesenja večer. Udahnio je punim plućima. Ovo je život, a ne ono što oni trabunjaju kroz medije. Očito je sada takva naredba, moraju

narodu lagati. Da su se borili za ovu zemlju, onda bi drukčije pričali. Ovako...

Nije završio. Pusti ih kraju. Pošao je prema Mišku, svom starom prijatelju, da u miru progovore koju riječ. Proći će i ove budalaštine. Prošao je i rat, pa zašto ne bi i one.

Miško je nešto radio oko vozila. Bilo je staro i često se kvarilo. Nije ga htio mijenjati. Uvijek je govorio da njemu može poslužiti za vožnju po ovim našim domaćim cestama, a kad krene dalje posudit će od sina. Što uzalud trošiti? Nisu mu baš previše prigovarali, imalo je to smisla.

Obrisao je ruke, upitao se s njim i poveo ga prema kući. Reče da će nastaviti sutra s poslom, sada je važnije popričati koju muški. Složio se Ivan i slijedio ga u stopu.

Mara ga je dočekala širokog osmijeha kao i obično. Prava Hercegovka, uvijek je mislio i često joj to rekao. Ona mu je odvrćala da je i ona njegova ženica takva. Pa je, nije da nije, samo ne treba prešutiti nešto dobro i kod drugoga. Bio je zadovoljan zbog obojega. Dobra obitelj, dobri prijatelji, samo...

"Imam nekog dobrog vina. Hoćemo li po jednu?"

"Ma znaš pio sam neko pivo pa ako imaš...?"

"Čuj ako imaš! Kako nemam! Baš ćeš dobiti jedno pravo, ali prije ću skinuti etiketu. Kušaj pogoditi čije je."

Otpio je dobar gutljaj. Uistinu odlično pivo. Čini mu se da ga nije do sada pio. Mora da je neko posebno od Tuborga, Paulanera, Pana, Hercegovačkog piva... Nabrajao je, a Miško se samo duboko smijao. Nije više znao ni jednu marku. Morao je priznati da ga ne uspijeva prepoznati. Nekada se istina hvalio kako poznaje svako pivo, jer ga je volio popiti, ne puno, onako umjereno s užitkom.

"Ma, to ti je Andrijino."

"Kakvog Andrije? Ne razumijem."

"Andrije Musušina, onoga što je otišao prije ne-

koliko godina u Mostar i tamo otvorio kafić."

"Znam sve to, samo kakve veze... Čekaj, stani malo. Da nije počeo sam praviti pivo kod kuće, ono kao što prikazuju na YouTubeu? Uzmeš kakvu veliku lončinu, preko interneta kupiš potrebno i udri u kuhanje poput ove tvoje i moje ženice."

Ivan se raspoložio. Viđao je takve stvari po internetu, a da će to nekome pasti na pamet ovdje u mjestu, nije mu išlo lako u glavu. Opet, zašto ne bi?

"Nije baš tako kako kažeš. Povećao mu se promet u kafiću, time i prodaja piva. Onda mu je palo na pamet što bi on nabijao potrošnju tamo nekome nepoznatome, kad može sam napraviti pivo. I tako je sve počelo. Najprije je proizveo jedno, ubrzo ga usavršio, onda prešao na drugi okus i tako do sedam njih. Kušao si jedno, a imam još njegova dva druga. Ako hoćeš kušati...?"

"Ne treba, dosta mi je ovo. Od čega ga pravi? Nije valjda od nekih naših biljaka? Nemamo ni ječma, ni hmelja, ni pšenice, pa nije valjda od krumpira?"

"Opet ti u zafrkanciju. Čovjek lijepo sjeo u auto, zaputio se u Sloveniju i tamo našao što mu treba za proizvodnju. Sada kupuje hmelj samo od jednoga čovjeka. Zna točno njivu na kojem je rastao. I tu priču prodaje uz pivo. Sjeda im, potrošnja neprestano raste. No, ne želi prodavati vani. Tko želi piti njegovo pivo neka dođe u njegov kafić."

"E, pravi je. Nije ko oni moj. Niti zna što oće ni što ne će. Leži cili dan, smuca se po kući, pita mater što je za jelo, onda nekud odluta i tako dani lete. To bi sve tribalo..."

"Daj pusti, doći će sve na svoje. Možda da ga gurneš prema Igoru? On ti ima onu računalnu firmu, svi je hvale. Tvoj mali završio je nešto oko računala, koliko znam, pa neka tamo radi. Dobar je čovik Igor. Andrija mu počesto odnese piva, za njega i društvo. Nekada naplati, nekada ne. Drago mu da se čovik bori."

Zaplovili su u razgovor. Pretresali su sve što ih je tralo u posljednje vrijeme, pa i prije. Bilo je i Domovinskoga rata, i onoga Drugoga, pa i Prvoga, bilo je komunista, ustaša, bilo je dolazaka iz inozemstva i uzimanja puške u ruke, bilo je odlaza-

ka u to inozemstvo sada kada imamo slobodu...

Mara nije puno govorila, znala je da ih treba pustiti neka se ispričaju pa će onda svi zajedno o jednostavnijim stvarima. Narezala je domaćeg kruha, domaće slanine, domaćega pršuta, domaćeg luka... Mirisalo je sve na djetinjstvo, na slatkoću hrane pred tobom koje nije bilo previše, koju se čuvalo i ljubilo ako neku mrvicu moraš zbo. To je pravi život, zaključivali su gledajući nekamo u daljinu. Svima im je u podsvijesti bila ova moda odlazaka u inozemstvo u posljednje vrijeme. Ljudima stvarno nije nešto bistro u glavi. Mani tv serije i slične gluposti, drži se svoga i to će te izvesti na pravi put te kasnije čuvati na njemu.

Bilo je već kasno kada su se rastali. Zadovoljno su išli na dnevni počinak. Treba nastaviti započetim putem unatoč svemu.

Našao je Dragana pred televizorom. Opet mu je pao mrak na oči. Što nije išao spavati, što ne razmišlja malo tom svojom glavurdom? Nisu još gotove sve rupe za masline, pa mora i on nešto tomu doprinijeti.

"Stari", oslovi ga on. "Nešto sam odlučija."

Nije mu valjda glava proradila? Ako jest, već je i vrijeme, vidi ga koliki je.

"A što si ti to pametno zaključio? Reci."

"Ja odo u Zagreb. Šta ću ovdje? Tamo ću se bolje snaći. Ima..."

"Stani malo, stani malo. U kakav ti to Zagreb misliš ići? Znaš li ti da se tamo trebaš rano ustati da bi bio prvi ako misliš priživit?"

"Ne razumijem. Prvi u čemu?"

"Pa na kontejneru. Drugi će ugrabiti prije tebe ako ne budeš prvi. Kakav si, ostat će ti samo to, a ni to ne ćeš imati budeš li toliko lin.◀"

Zalupio je vratima. Dragan je ostao otvorenih usta. Stari nikada nije ovako govorio. Što mu je sad?

Prevrtao je po tv kanalima. Program gori jedan od drugoga, ili se to njemu sada samo tako činilo. Zamahnu daljinskim pa se suzdrža i kiselo nasmieše. Sjeti se starog od prije koji sat. Prođe rukom kroz kosu. I stade bubnjati prstima po stolu.

Činio je to još neko vrijeme te onda pođe spavati. Prekrižio se prije sna, a nije, čini mu se, već dugo.

F. M. Čosić
1930

Časopis Ogranka Matice hrvatske Široki Brijeg

VITKO

Godina XIV. * Broj 18. * Cijena 10 KM * Široki Brijeg, prosinac 2019.

ISSN 1512-8903